Kustavi
Länsiosan osayleiskaava-alueen eteläosan muinaisjäännösinventointi 2015

Teemu Tiainen
Timo Jussila

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Kustavin kunta

Sisältö

Perustiedot **2**
Yleiskartat **3**
Vanhat kartat **7**
Inventointi **9**
Yhteenveto 9
Muinaisjäännökset **10**
3 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA A 10
4 KUSTAVI KOELSUU A 12
5 KUSTAVI KOELSUU B 14
6 KUSTAVI KOELSUU C 15
7 KUSTAVI KOELSUU D 17
8 KUSTAVI VILISKERI 18
9 KUSTAVI LANGSTET 1 19
10 KUSTAVI LANGSTET 2 20
11 KUSTAVI PARATTULANLAHTI 21
12 KUSTAVI FRIISILÄ 23
Muut kohteet **24**
13 KUSTAVI POHJAVUORI 24
14 KUSTAVI TUURKILINVUORI 25
15 KUSTAVI HERRANNIEMI 27
16 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA B 27
17 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA C 28
18 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA D 29
19 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA E 29
20 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA F 30
21 KUSTAVI PETEKARI 31

Kansikuva: Etelä-Vartsala, vanhan kylätontin A:n länsilaidalla oleva kivijalka. Luoteeseen.

Perustiedot

Alue: Kustavin länsiosan osayleiskaava-alueen eteläosat ja siellä tarkemmin Koelsuu, Etelä-Vartsala sekä Langstetin saari eli ne alueet jonne vuoden 2006 muinaisjäännösinventointi ei ulottunut. Pienempiä saaria ei tarkastettu.

Tarkoitus: Selvittää sijaitseeko kaava-alueen eteläosissa muinaismuistolaissa tarkoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavia kulttuurihistoriallisia jäännöksiä.

Työaika: Maastotyö 6.-7.3.2015.

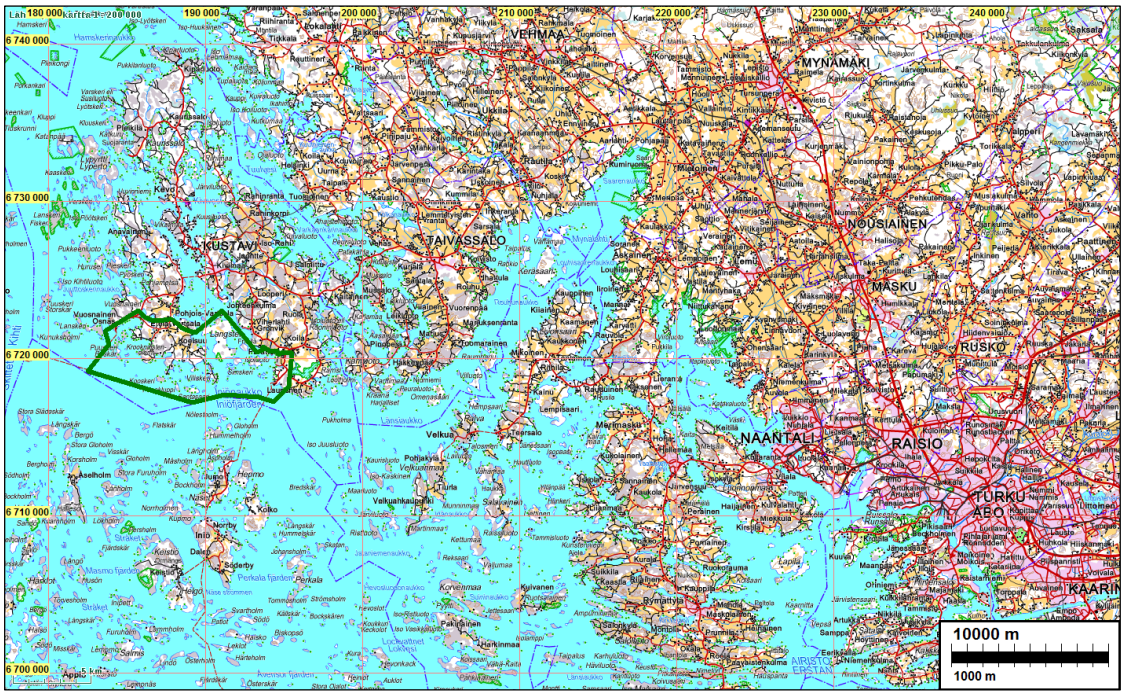
Kustantaja: Kustavin kunta, työn tilasi kaavakonsultti Ramboll Finland Oy.

Aiemmat tutkimukset: Timo Miettinen inventointi 1971. Lähialueella: Petteri Liesivuori ja Heljä Brusila inventointi 2006.

Tekijät: Mikroliitti Oy, Teemu Tiainen (maastotyö). Valmistelussa ja raportoinnissa mukana myös Timo Jussila.

Tulokset: Ennen inventointia alueelta ei tunnettu yhtään kiinteää muinaisjäännöstä. Inventointialueen eteläosasta Viliskerissä tunnettiin yksi mahdollinen muinaisjäännös (Petekari, mj-rekisteri 304000001). Inventoinnissa havaittiin 10 uutta kohdetta, joita esitetään kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Näiden lisäksi alueelta havaittiin 8 muuta,

ns. kulttuuriperintökohdetta, joiden ei voi katsoa täyttävän kiinteän muinaisjäännöksen kriteereitä.

Tutkimusalue rajattu vihreällä viivalla kartan länsilaitaan.

Selityksiä: Koordinaatit, kartat ja ilmakuvaotteet ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa (Euref). Kartta ja ilmakuvapohjat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta alkuvuodelta 2015. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Valokuvat Teemu Tiainen. **Kohteiden numerointi on epävirallinen, vain tämän raportin viitteiksi.**

Kohdelista

Muinaisjäännökset

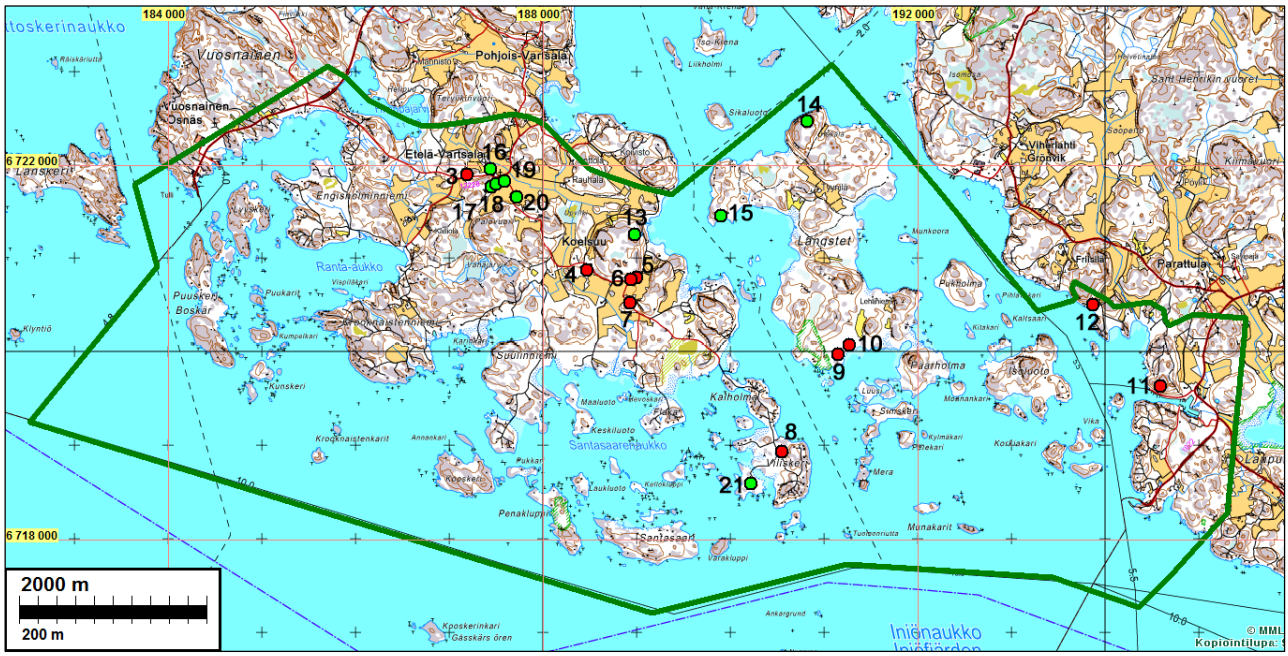
Nro	N	E	Nimi	Ajoitus	Laji	Tyyppi
3	6721890	187187	ETELÄ-VARTSALA A	historiallinen	asunta	kylätontti
4	6720878	188473	KOELSUU A	historiallinen	asunta	kylätontti
5	6720798	189005	KOELSUU B	historiallinen	asunta	kylätontti
6	6720770	188945	KOELSUU C	historiallinen	asunta	kylätontti
7	6720524	188931	KOELSUU D	historiallinen	asunta	kylätontti
8	6718935	190551	VILISKERI	historiallinen	asunta	kivirakenne
9	6719975	191151	LANGSTET 1	historiallinen	asunta	kivirakenne
10	6720075	191271	LANGSTET 2	historiallinen	asunta	kivirakenne
11	6719634	194589	PARATTULANLAHTI	esihistoriallinen	hautaus	röykkiö
12	6720503	193873	FRIISILÄ	historiallinen	sijoitus	kivirakenne

Muut kohteet:

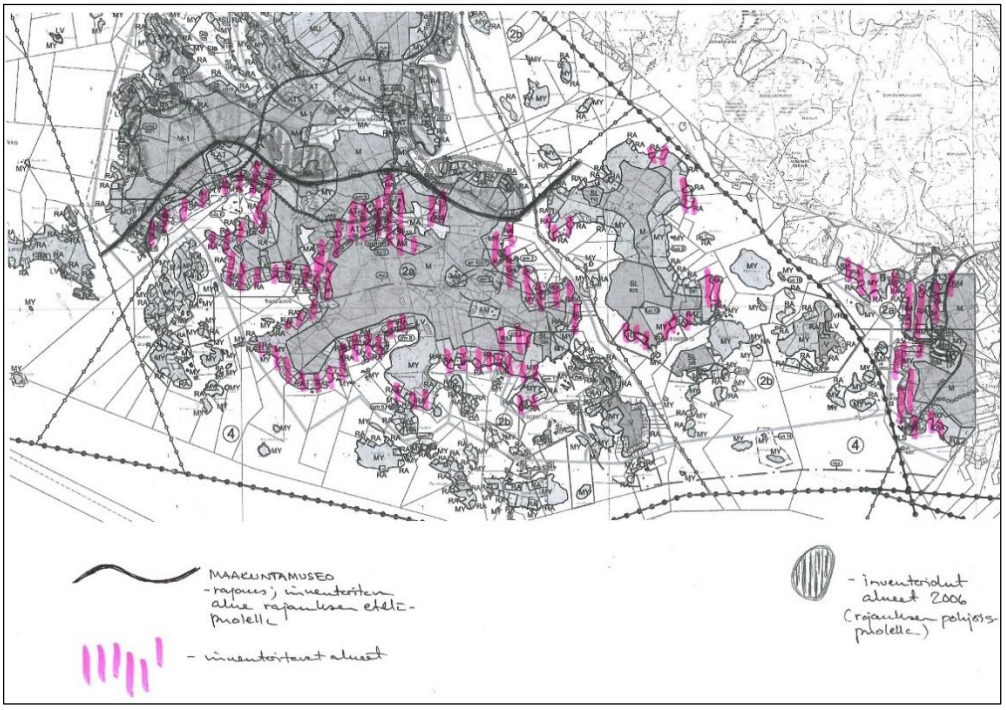
Nro	N	E	Nimi	Ajoitus	Laji	Tyyppi
13	6721253	188984	POHJAVUORI	historiallinen	tunnistamaton	röykkiö
14	6722462	190826	TUURKILINVUORI	historiallinen	muu	kummeli
15	6721459	189904	HERRANNIEMI	historiallinen	muu	kiviaita

16	6721950	187439	ETELÄ-VARTSALA B	historiallinen	asunta	kylätontti
17	6721764	187454	ETELÄ-VARTSALA C	historiallinen	asunta	kylätontti
18	6721790	187506	ETELÄ-VARTSALA D	historiallinen	asunta	kylätontti
19	6721827	187590	ETELÄ-VARTSALA E	historiallinen	asunta	kylätontti
20	6721656	187719	ETELÄ-VARTSALA F	historiallinen	asunta	kylätontti
21	6718593	190221	PETEKARI	historiallinen	kivirakenteet	latomukset

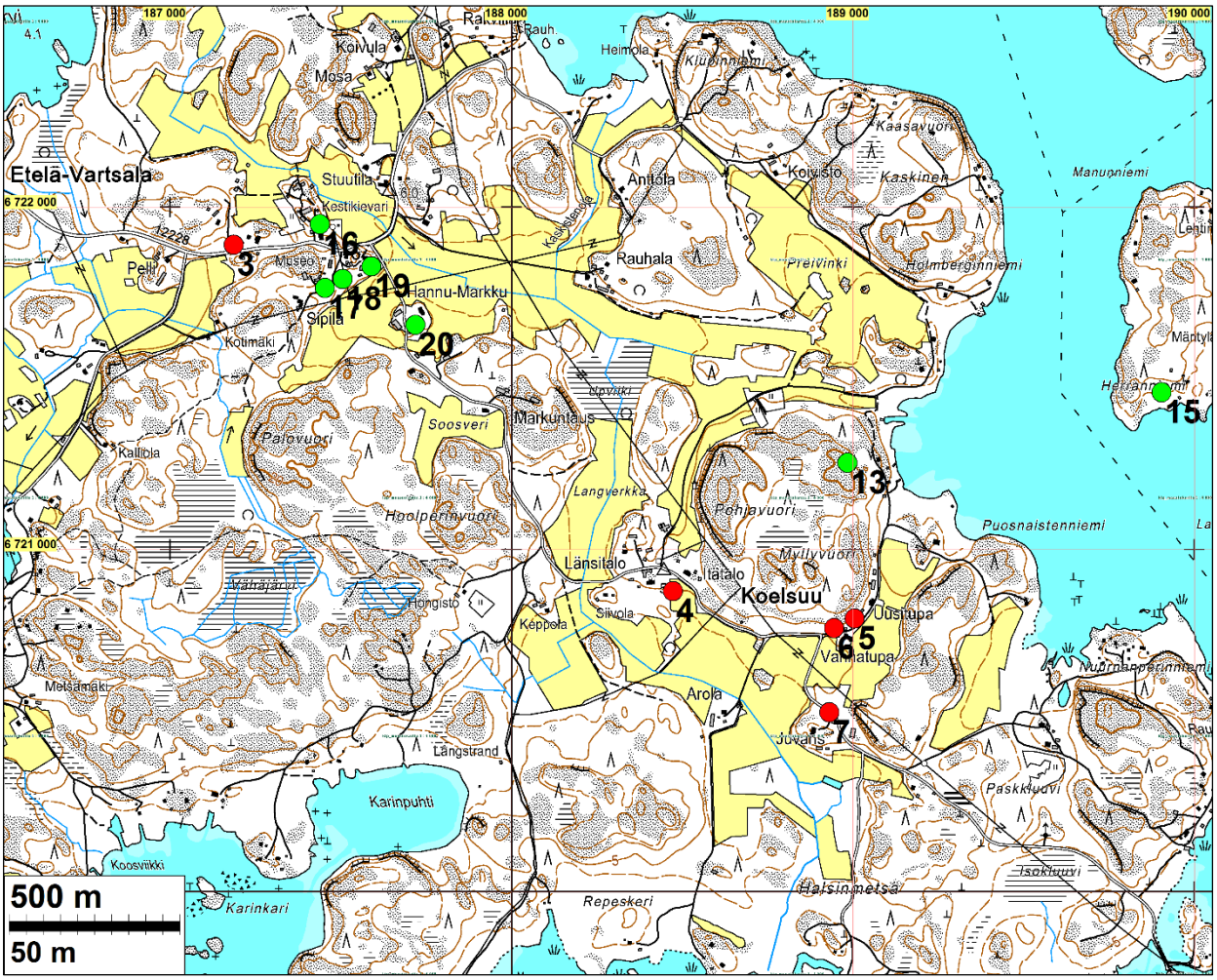
Yleiskartat

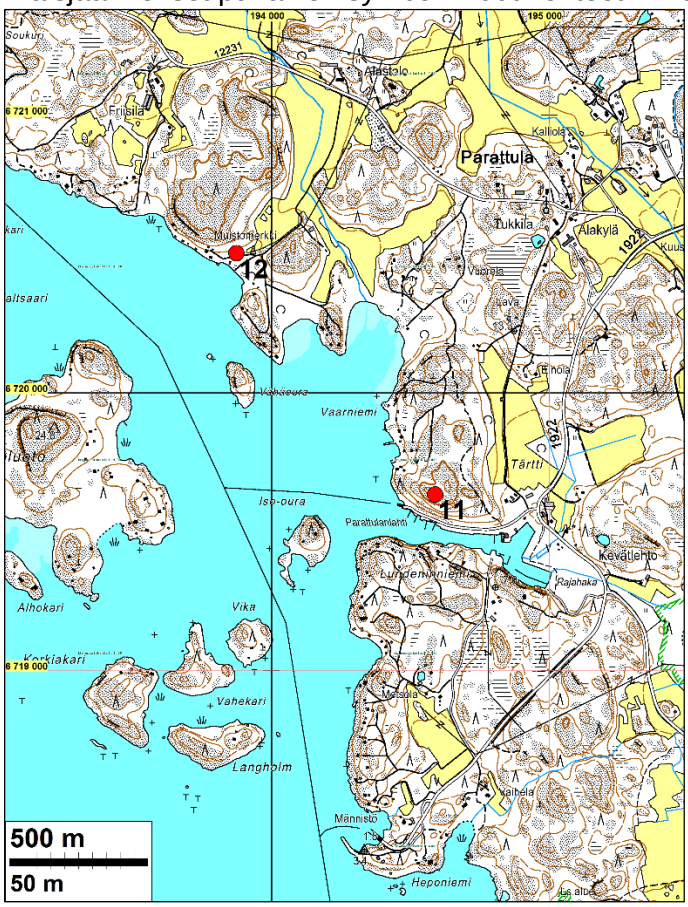
Tutkimusalueen rajaus vihreällä. Muinaisjäännökset punainen pallo ja muut kohteet vihreä pallo, sekä raportin kohdenumero.

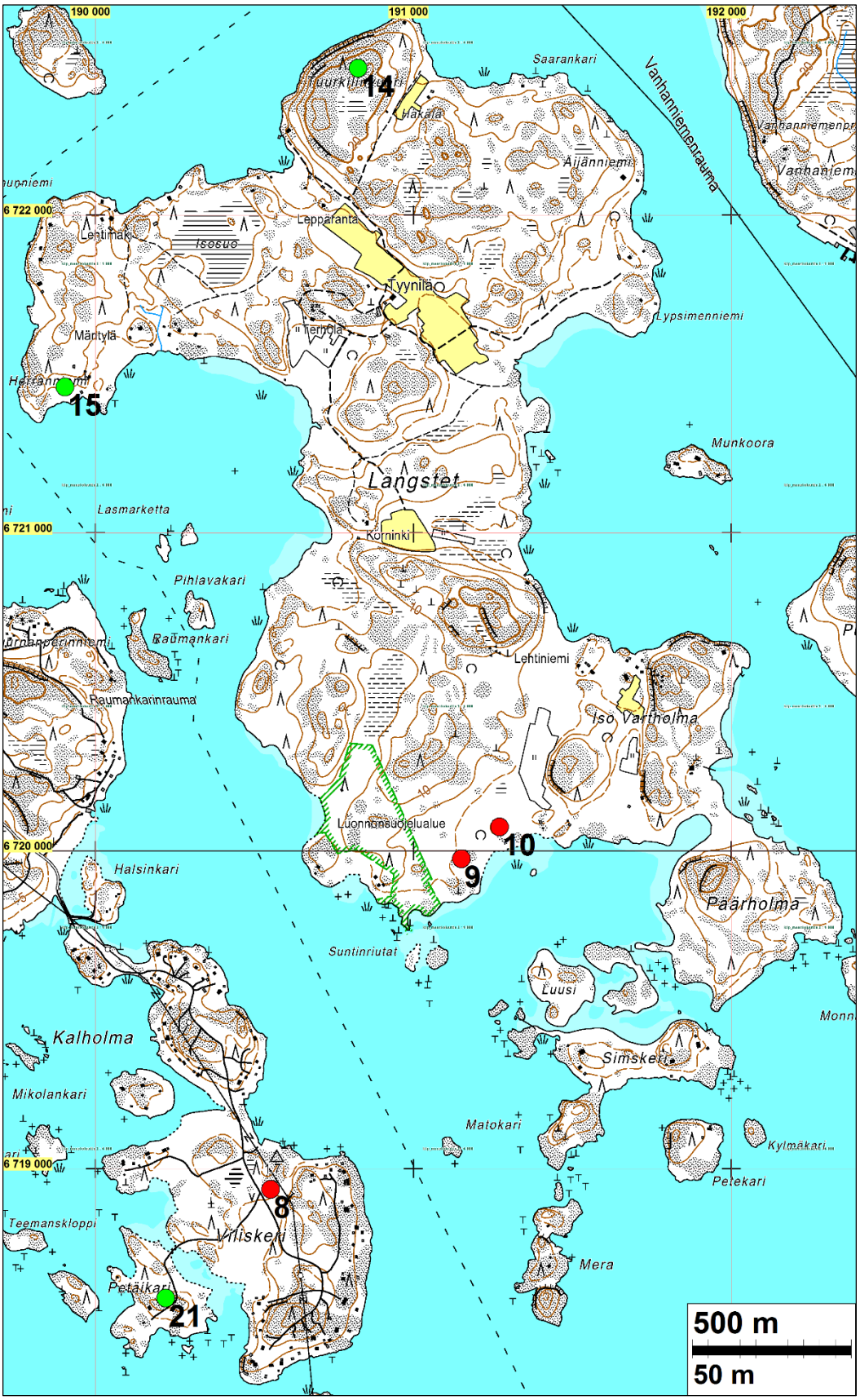

Karttaan on hahmoteltu sinipunaisin viivoin alueita jotka vähintäänkin tulisi maastossa tarkemmin tutkia. Niihin oli päädytty kaavakonsultin, kunnan ja maakuntamuseon keskeisissä, muinaisjäännös inventointia koskevissa neuvotteluissa.

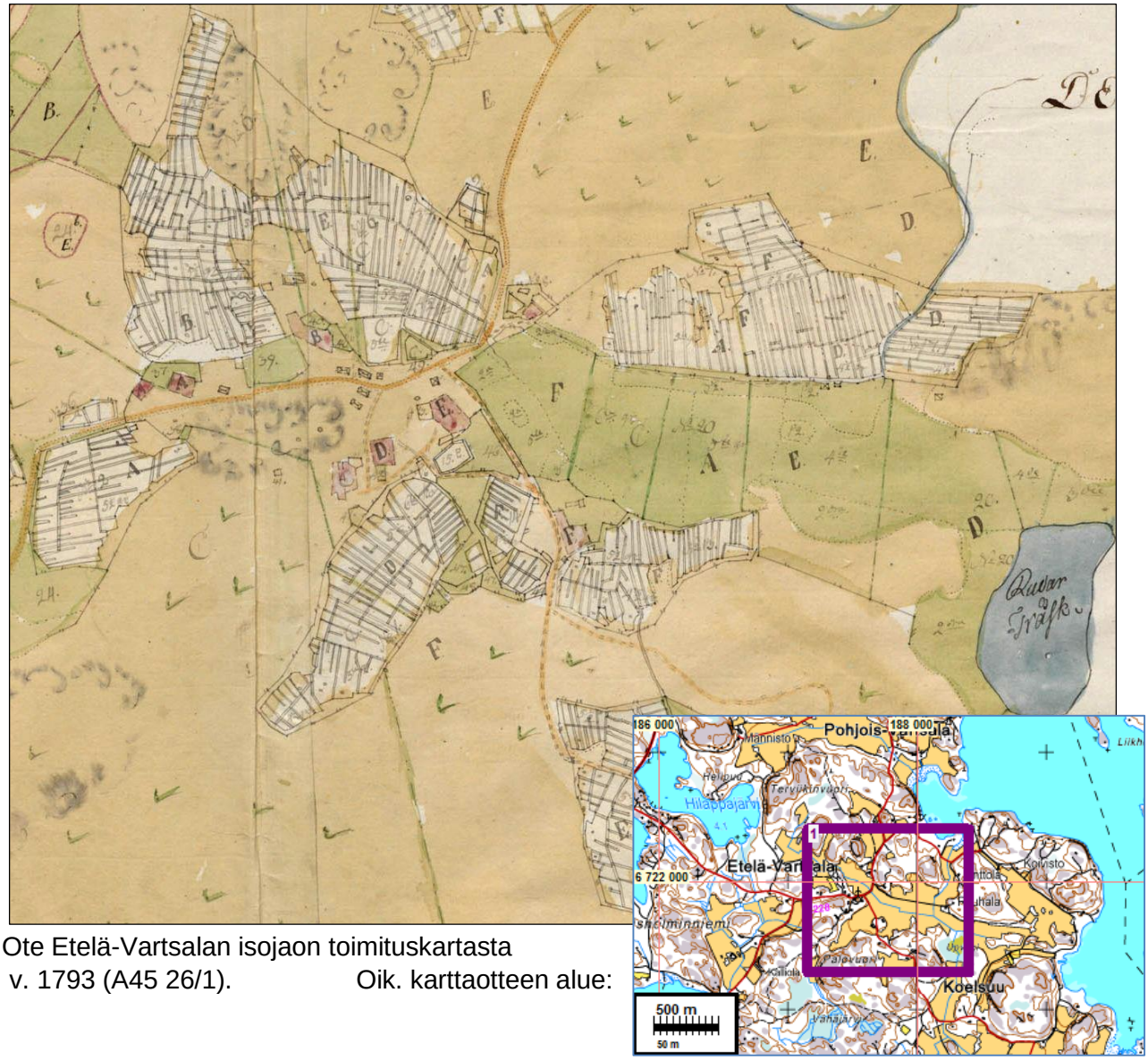

Muinaisjäännökset punainen symboli muut kohteet vihreä.

190 000
191 000
192 000
6 722 000
6 721 000
6 720 000
6 719 000
14
15
21
8
9
10
Saarankari
Vanhanniemenrauma
Mäkelä
Aijännieni
Lepparanta
Isosuo
Lehtimäki
Tyynilä
Lypsimenniemi
Märtylä
Munkoora
Langstet
Lasmarketta
Korninki
Pihlavakari
Raumankari
Lehtiniemi
Raumankarinrauma
Iso Vartholma
Luonnonsuojelualue
Halsinkari
Päärholma
Suntinriutat
Luusi
Kalholma
Simskeri
Mikolankari
Matokari
Kylmäkari
Pelekari
Teemanskloppi
Viliskeri
Mera
Petäkari
500 m
50 m

Vanhat kartat

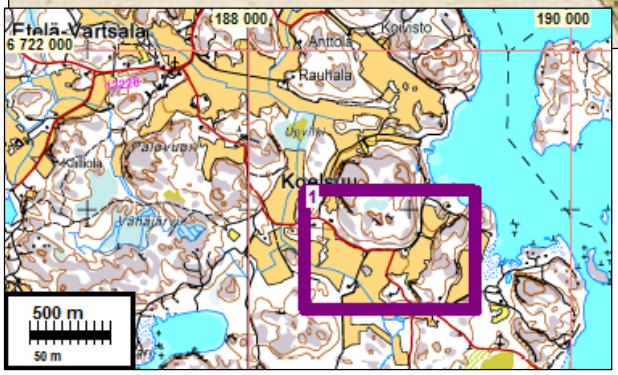

Ote Etelä-Vartsalan isojaon toimituskartasta v. 1793 (A45 26/1). Oik. karttaotteen alue:

Ote Kustavin pitäjänkartasta v. 1863 Etelä-Vartsalan kyläkeskuksen kohdalta

Ote Koelsuun isojaon toimituskartasta v. 1793 (A45 9/1).

Karttaotteen alue.

Ote Kustavin pitäjänkartasta v. 1863 Koelsuun kyläkeskuksen kohdalta

Inventointi

Kustavin kunnan länsiosaan on valmisteilla osayleiskaava. Varsinais-Suomen maakuntamuseo on kaavan ehdotusvaiheessa edellyttänyt (lausunto 23.9.2014 Dnro 7433-2014) kaava-alueen eteläosassa, missä aiemmin ei ole kaavahankkeen takia inventoitu, suoritettavaksi arkeologisen inventoinnin. Kustavin kunta tilasi osayleiskaava-alueen eteläosan muinaisjäännösinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä 3.2.2015 kaavakonsultin Ramboll Finlandin välityksellä. Kustavissa on tehty arkeologinen inventointi viimeksi vuonna 2006, jolloin nyt valmisteilla olevan osayleiskaavan eteläosia ei maastossa tarkastettu. Tilaaja, kaavakonsultti yhdessä maakuntamuseon kanssa olivat hahmotelleet kartalle ne alueet jotka vähintäänkin tulisi inventoida. Inventoinnin maastotyön teki Teemu Tiainen kahden pitkän maastopäivän aikana 16. ja 17.3.2015. Ajankohdasta huolimatta maa oli lumeton ja sula. Pohjoiseen aukeavissa lahdissa oli vielä paikoitellen jäätä, mikä todettiin Langstetin saaressa käynnin yhteydessä. Venekyydin saareen järjesti Antti Ääritalo, joka toimi saaressa paikoitellen myös oppaana. Inventointialueelta tarkastettiin maakuntamuseon lausunnossa tarkastettaviksi merkatut alueet, isojakokartoilta paikannetut vanhat talotontit sekä karttaanalyysien ja maastohavaintojen perusteella arkeologisesti potentiaalisiksi arvioidut maaston kohdat. Maastossa alueet tarkastettiin silmämääräisellä havainnoinnilla, pintapoiminnalla ja tarpeen vaatiessa pistolapionterän levyisin koekuopin. Havainnot talletettiin GPS-laitteella (Garmin Montana 600), digitaalivalokuvin sekä kirjallisesti.

Inventoinnin valmisteluvaiheessa aluetta kuvaava vanha karttamateriaali käytiin läpi. Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto ei toistaiseksi kata Kustavin aluetta, joten sitä ei päästy hyödyntämään inventointia suunniteltaessa. Inventointialueen korkeussijainnin johdosta on käytännössä mahdotonta löytää alueelta kivikautisia muinaisjäännöksiä, mutta kylläkin ylemmiltä, karkeasti n. 20 m tasolta alkaen pronssikautisia jäännöksiä. Rautakautta alueelta voi periaatteessa löytyä runsaan 5 m korkeustason yläpuolelta.

Lähialueelta tunnetaan entuudestaan kolme pronssikauteen ajoittuvaa hautaröykkiöitä, jotka kaikki sijaitsevat inventointialueen luoteispuolella (Krunninvuori mj-rekisteri 304010002, Kaasvuori mj-rekisteri 304010001 ja Kaasvuori II mj-rekisteri 1000011821).

Tutkimusalueella sijaitsevat Etelä-Vartsalan sekä Koelsuun kylät, jotka molemmat mainitaan jo asutuksen yleisluettelossa vuonna 1545. Etelä-Vartsalaan on merkattu vuoden 1793 isojakokarttaan kuusi talotonttia, joista yksi on kaksiosainen. Koelsuussa on niin ikään vuoden 1793 isojakokartassa merkattuna neljä talotonttia, joista yksi on kaksiosainen. Pitäjänkartassa v. 1863 Etelä-Vartsalassa on edelleen kuusi taloa ja myös Koelsuun taloluku on pysynyt muuttumattomana isojakokarttaan verrattaessa. Inventointialueen etelälaidalla sijaitsee muinaisjäännösrekisterin kohde Petekari (mj-rekisteri 304000001). Petekari on muinaisjäännösrekisterissä mahdollisena muinaisjäännöksenä, eikä sen status selventynyt nyt tehdyn inventoinnin yhteydessä – se on edelleen mahdollinen muinaisjäännös, rakenne jonka ikää ja funktiota ei tiedetä, ei suojelukohde. Langstetin itäpuolisesta salmesta tunnetaan neljä mahdollista vedenalaista muinaisjäännöstä. Tässä inventoinnissa ei vedenalaisiin kohteisiin puututa muuten kuin toteamalla, että Suomen sodassa vuonna 1808 Isoluodon ympärillä käytiin suuri meritaistelu. Friisilässä sijaitsee kyseisen taistelun muistomerkki, jossa kerrotaan taistelussa kaatuneiden tulleen haudatuksi läheiselle pellolle. Kyseisessä pellossa ei nyt havaittu merkkejä hautauksista.

Yhteenveto

Tutkitulla alueella havaittiin uusia kohteita 18, joista 10 tulkittiin *kiinteiksi muinaisjäännöksiksi.* Historialliseen aikaan ajoittuvat kylätontit Etelä-Vartsala A sekä Koelsuu A-D katsottiin kokonaisuudessaan tai osittain sellaiseksi, että ne täyttävät kiinteän muinaisjäännöksen kriteerit. Niin ikään historialliseen aikaan ajoittuvat kohteet Viliskerissä, Langstetissa sekä Friisilässä katsottiin

kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Ainoa mahdollisesti esihistoriaan (pronssikauteen) ajoittuva kohde on Parattulanlahdesta löydetty röykkiö.

Luokkaan *muu kulttuuriperintökohde* (ei kiinteä muinaisjäännös eikä suojelukohde) tulkittiin inventoinnissa havaitut historialliseen aikaan ajoittuvat kohteet Etelä-Vartsala tontit B-F, Pohjavuoren röykkiö, Tuurkilinvuoren kummeli sekä Herranniemen kiviaita. Alueen ainoa entuudestaan tunnettu mahdollinen muinaisjäännös Petekari säilyy myös tässä luokassa.

31.3.2015

Teemu Tiainen

Lähteet:

Koelsuu isojakokartta 1793 A45 9/1-3.
Etelä-Vartsala isojakokartta 1793 A45 26/1-6.
Kustavi pitäjänkartta 1863 (1042 01).
Peruskartat v. 1968. 1041 06 ja 09, 1042 04 ja 07.
Kustavin muinaisjäännösinventointi. Petteri Liesivuori ja Heljä Brusila 2006.
Taivassalon, Kustavin ja Lokalahden pitäjien inventointikertomus. Timo Miettinen 1971.
Suomen sodan historia 1808-1809. Jussi T. Lappalainen, Lars Ericson Wolke ja Ali Pylkkänen 2008.

Muinaisjäännökset

3 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA A

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kylätontti

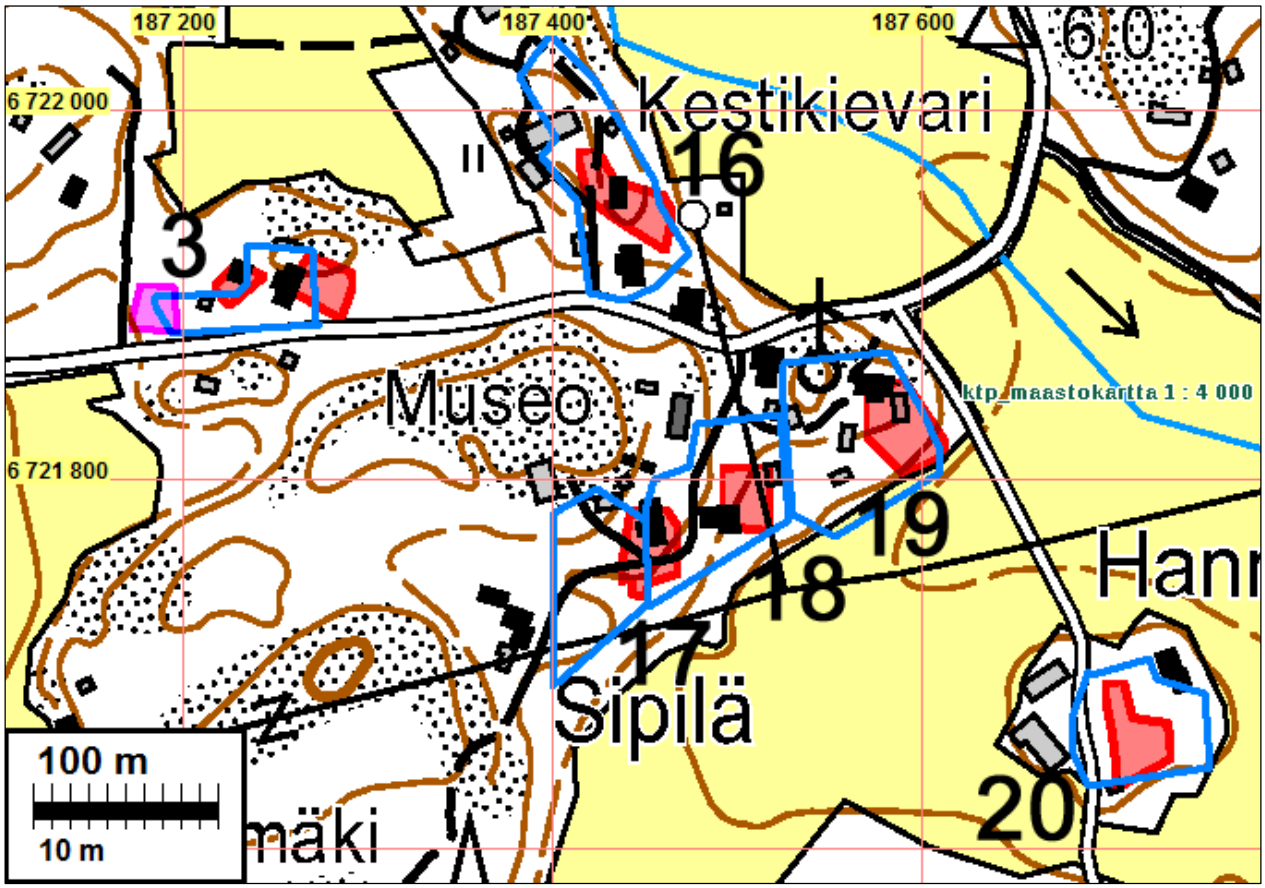
Koordin: N: 6721 890 E: 187 187

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Etelä-Vartsalan tontti A:n länsipuolella sijaitsee noin 6 x 7 m kokoinen rakennuksen kivijalka. Kivijalka on pahoin raunioitunut ja sen päällä kasvaa pensaikkoa sekä heinää. Osassa kivijalkaa on nähtävissä lohkokivien lisäksi betonia, mutta jäännöksestä sai sellaisen vaikutelman, että betonia oli käytetty lohkokivien päällisissä kerroksissa. Kivijalka sijaitsee kallion päällä muutaman metrin Etelä-Vartsalan kylää halkovan tien pohjoispuolella.

Etelä-Vartsala tontti A:n asemointi vuoden 1793 isojakokartan mukaan osoittaa noin 24 metriä itään havaitusta kivijalasta. Pitäjänkartassa (v. 1863) tontti ulottuu juuri ja juuri havaitun rakenteen alueelle. Tehdyssä inventoinnissa ei saatu selvyyttä kivijalan ikään. Alustavasti muinaisjäännös.

Etelä-Vartsala A: n muinaisjäännösrajaus:
6721906 187177
6721904 187195
6721880 187197
6721882 187171
6721906 187177

Muinaisjäännös (3) sinipunaisella. Punaisella isojakokartan tonttimaat ja sinisellä viivalla pitäjänkartan 1863 tonttimaat.

Etelä-Vartsala, tontti A:n länsipuolella oleva kivijalka. Luoteeseen.

Etelä-Vartsala, tontti A:n länsipuolella oleva kivijalka. Itään.

4 KUSTAVI KOELSUU A

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6720 878 E: 188 473

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Vuoden 1793 isojakokartan asemoinnin mukaan Koelsuu A:n kaksiosainen kylätontti on täysin autioitunut. Pitäjänkartan (v. 1863) mukaan tontti A:n kaksi osaa ovat siirtyneet siten, että ne sijaitsevat nykyisin rakennetussa pihapiirissä (lounaan puoleinen osa) ja avoimella kalliolla, jossa ei havaittu merkkejä vanhasta asutuksesta tms. toiminnasta.

Eteläisemmällä tontilla (isojakokartan mukaan) on noin 10 x 12 m kokoinen rakennuksen perusta, keskikoordinaatit N 6720875 E 188460. Paikalla ollut rakennus on romahtanut ja siitä oli inventoinnin aikana havaittavissa kivijalka sekä sen keskellä ollut uunin raunio. Rakennuksen jäännöstä peitti vahva ylivuotinen heinä sekä pensaikko. Kivijalan itäpuoliselta pellolta havaittiin tyypillistä kylätonttiajan materiaalia: tiilen kappaleita, lasin paloja sekä muutama fajanssin pala.

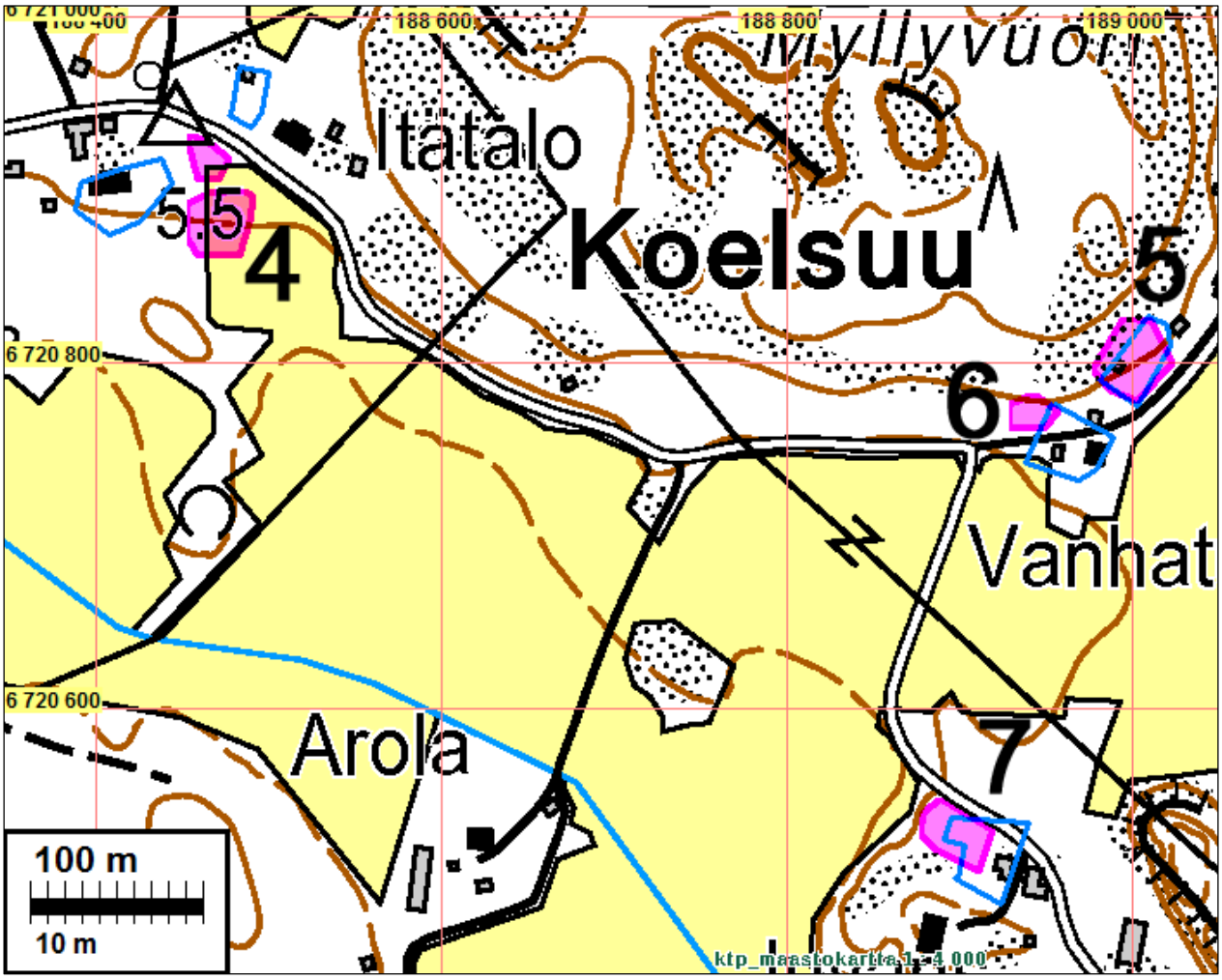
Koelsuu A:n pohjoisemmalla osalla ei havaittu maanpinnalle näkyviä rakenteita. Kohdalla on avokallion lisäksi heinittynyttä peltoa - pihaa, jonne tehtiin muutama koepisto. Niistä havaittiin muutamia tiilen kappaleita sekä hieman hiiltä.

Koelsuu A, kaksiosaisen tontin muinaisjäännösrajaukset:

osa 1			osa 2		
	6720918	188477		6720892	188453
	6720906	188471		6720872	188453
	6720906	188459		6720862	188459
	6720928	188453		6720862	188483
	6720932	188455		6720882	188489
	6720926	188467		6720896	188491
	6720918	188477		6720900	188485
				6720898	188465
				6720892	188453

Koelsuu, tontti A:n täysin autioitunut eteläosa. Pohjoiseen.

Muinaisjäännösrajaukset sinipunaisella – vastaavat isojakokartan 1793 tonttimaita. Pitäjänkartan tonttimaat sinisellä viivalla.

Koelsuu, tontti A:n eteläosa. Tontin keskellä sijaitseva rakennuksen epäselvärajaisen rakennuksen jäänteet. Etelään.

Koelsuu, tontti A:n pohjoisosaa. Koilliseen.

5 KUSTAVI KOELSUU B

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6720 798 E: 189 005

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Koelsuun tontti B:n isojakokartan (v. 1793) ja pitäjänkartan (v. 1863) mukaiset asemoinnit osuvat samalle kohtaa. Tonttimaa on rinteessä ja sen tasaisella yläosalla on pystyssä edelleen vanha lato. Maasto ladon ympäristössä on heinittynyttä vanhaa pihamaata, josta ei havaittu rakennuksen jäänteitä.

Tontti B:n matalampi osa sen kaakkoislaidalla on heinittynyt ja pusikoitunut voimakkaammin kuin tontin korkeampi osa. Aivan tonttimaan kaakkoislaidalta havaittiin noin kolme metriä pitkä kivilinja, joka saattaa olla rakennuksen kivijalan osa tai pätkä kiviaitaa. Kivilinjan viereen tehdyistä koepistoista tuli muutama tiilenkappale sekä pala vihertävää tasolasia.

Koelsuu B:n muinaisjäännösrajaus:
6720796 188977
6720826 188995
6720824 189011
6720800 189023
6720778 189003
6720784 188987
6720796 188977

Kartta s. 13

Koelsuu, tontti B:n kaakkoislaidalta havaittua kivijalkaa. Koilliseen.

Koelsuu, tontti B:n ainoa pystyssä oleva rakennus tontin lounaiskulmalla. Lounaaseen.

6 KUSTAVI KOELSUU C

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6720 770 E: 188 945

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Koelsuu tontti B:n asemoinnit sekä isojakokartan (v. 1793) että pitäjänkartan (v. 1863) mukaan osoittavat kohdalle, jossa nykyään on asuinrakennus sekä piharakennuksia. Aivan asemointien luoteiskulmassa ja hieman sen ulkopuolella on selkeästi näkyvissä kivijalka.

Kivijalka on noin 3 x 3 metrin kokoinen ja hieman yli metrin korkuinen. Kivijalan keskellä on pienempi, noin 1,8 x 1,8 metrin kokoinen neliömäinen perustus, joka on mahdollinen uunin perusta. Kivijalan laajempi osa on tehty pienemmistä ja pyöristyneimmistä kivistä kuin päällä oleva uunin perusta. Kivijalan ympäristöstä havaittiin tiilen kappaleita.

Koelsuu C:n muinaisjäännösrajaus:

6720782	188943
6720772	188957
6720762	188949
6720762	188929
6720776	188929
6720782	188943

Kartta s. 13

Koelsuu, tontti C:n nykyistä pihamaata. Kaakkoon.

Koelsuu, tontti C:n länsilaidan kivijalka. Pohjoiseen.

7 KUSTAVI KOELSUU D

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6720 524 E: 188 931

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Sekä isojakokartan että pitäjänkartan mukaiset asemoinnit osoittavat samoin Koelsuu tontti D:n sijainnin. Tontti sijoittuu nykyisen asuintalon pihan pohjoispuolelle, talousrakennuksen länsipuolelle sekä rajautuu pohjoisessa tiehen ja isässä peltoon.

Tontti D sijaitsee osittain nuoressa männikössä ja osittain heinittyneellä ja tasaisella alueella. Tonttia rajaavista tien ja pellon ojien leikkauksista havaittiin tiilen kappaleita sekä fajanssiastian kappale. Tonttimaan länsiosassa on noin 3 x 3 metrin kokoinen kivikasa, joka koepistosta tulleiden tiilen murun ja hiilimurskan perustella tulkittiin rakennuksen romahtaneeksi uuniksi. Rakennuksen kivijalkaa ei heinittyneeltä alueelta havaittu.

Koelsuu D:n muinaisjäännösrajaus:

6720518	188887
6720508	188907
6720506	188911
6720524	188917
6720530	188919
6720542	188899
6720548	188889
6720540	188879
6720528	188877
6720518	188887

Kartta s. 13

Koelsuu, tontti D punaisen rakennuksen takana olevassa nuoressa männikössä ja sen takana. Länteen.

Koelsuu, tontti D. Tontin keskellä havaitun kiukaan jäänteet. Itään.

8 KUSTAVI VILISKERI

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kivirakenne

Koordin: N: 6718 935 E: 190 551

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Viliskerin niemen keskiosassa sijaitsee rakennuksen kivijalka. Kivijalan koko on noin 7 x 5 metriä. Kivijalan pohjoisseinässä on kiinni romahtaneen uunin jäännökset (noin 1,5 x 1,5 m). Kivijalka sijaitsee kallion päällä ja sen ympäristöstä havaittiin hieman tiilen muruja.

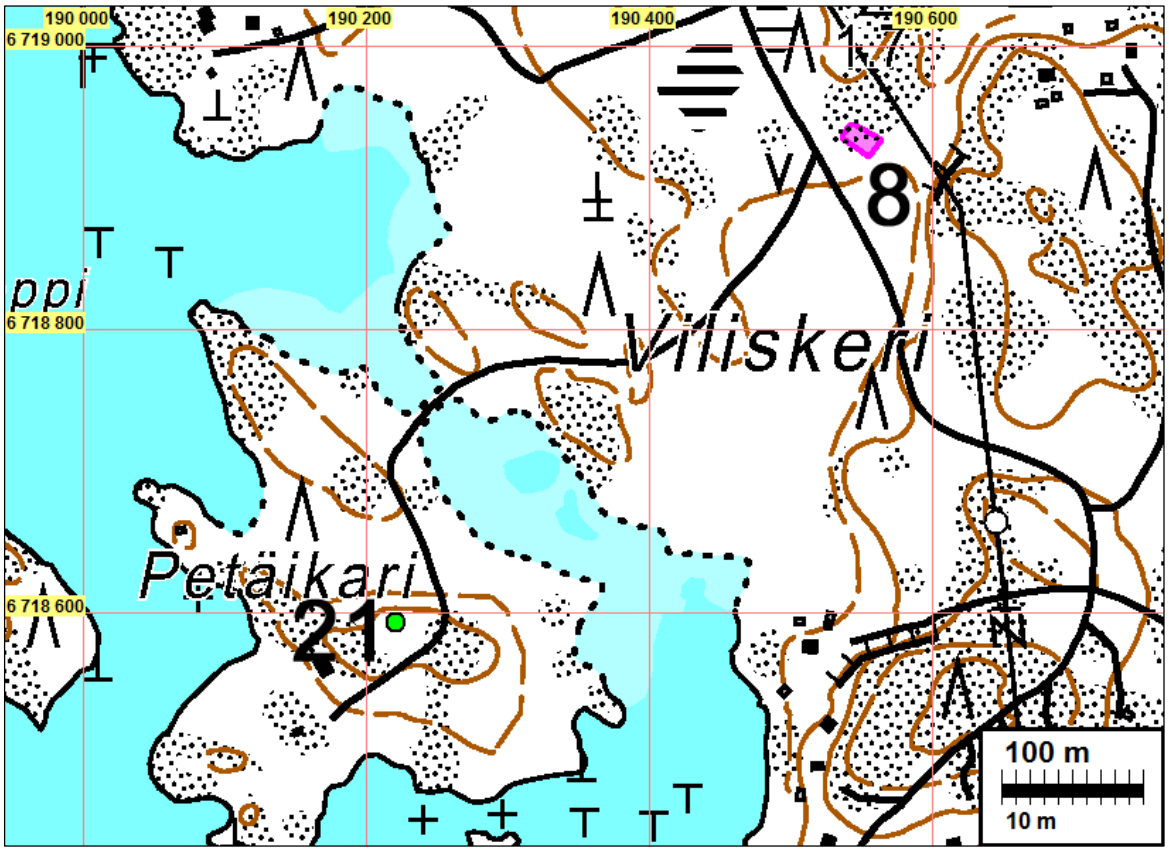
Vanhoilla kartoilla kivijalan kohdalla ei näy rakennusta. Kivijalan iän jäädessä avoimeksi on sitä pidettävä ainakin alustavasti kiinteänä muinaisjäännöksenä.

Viliskerin muinaisjäännösrajaus:

6718946	190543
6718936	190535
6718922	190555
6718934	190564
6718946	190543

Viliskeri, rakennuksen kivijalka. Koilliseen.

9 KUSTAVI LANGSTET 1

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kivirakenne

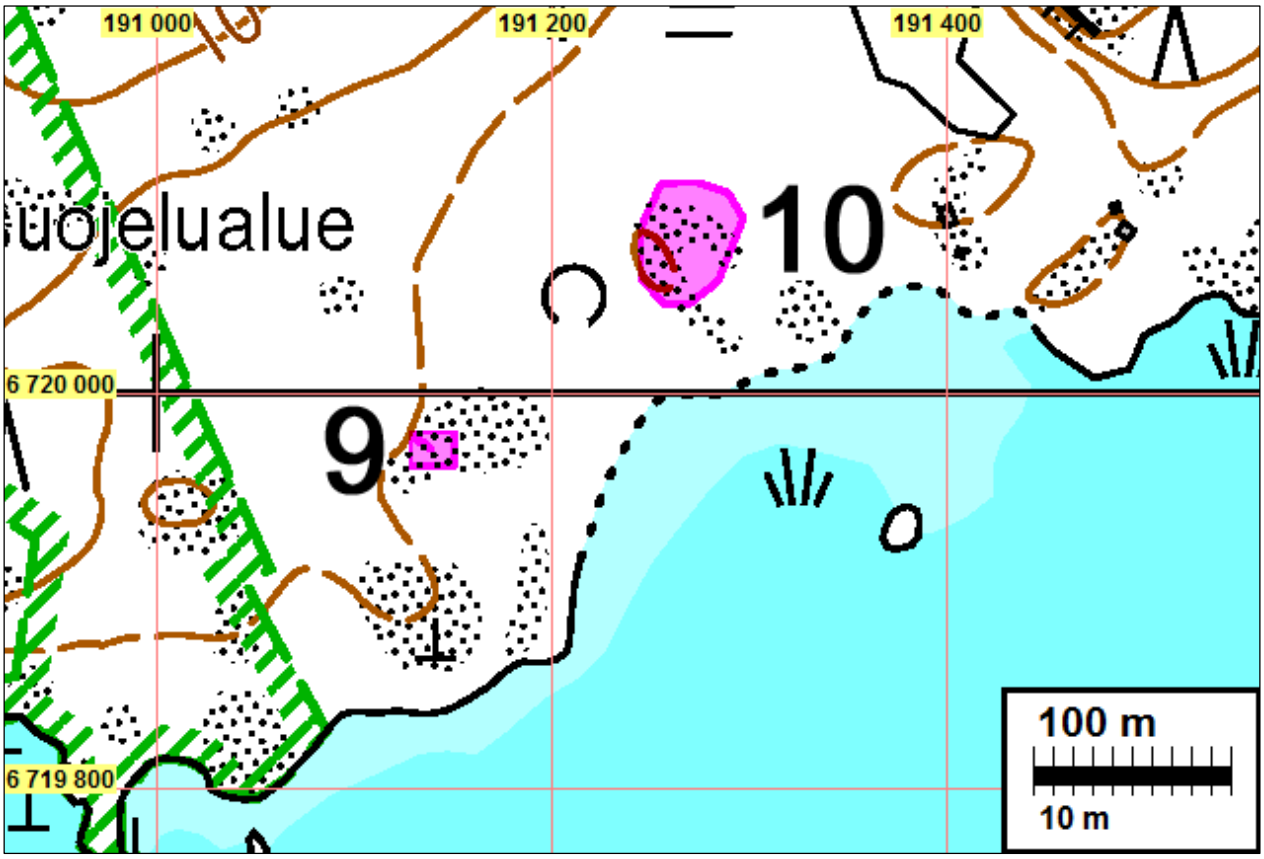
Koordin: N: 6719 975 E: 191 151

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Langstetin saaren eteläosassa sijaitsee rakennuksen kivijalka. Kivijalka sijaitsee loivan kallion päällä. Kivijalan koko on noin 5 x 7 metriä.

Vanhoissa kartoissa kohdalla ei ole merkattu mitään. On mahdollista, että kivijalka on hylätyn kalastusmajan tms. jäännös.

Langstet 1:n muinaisjäännösrajaus:
6719972 191139
6719979 191128
6719963 191128
6719963 191150
6719981 191151

Langstet 1. Luoteeseen.

10 KUSTAVI LANGSTET 2

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: kivirakenne

Koordin: N: 6720 075 E: 191 271

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Langstet 1:stä noin 150 metriä koilliseen sijaitsee toinen rakennuksen kivijalka. Langstet 2 on kooltaan 6 x 8 metriä ja sen katajaa kasvavassa keskiosassa on havaittavissa romahtaneen uunin jäännökset. Kivijalka sijaitsee tasaisella kalliolla.

Kivijalasta noin 15 etelään, pienessä metsikössä sijaitsee kellarin jäännökset. Kivetty kellari on kooltaan noin 3,5 x 3,5 metriä ja sen syvyys on 1,5 metriä.

Langstet 2:n muinaisjäännösrajaus:

6720106	191255
6720082	191244
6720059	191245
6720045	191257
6720046	191270
6720057	191284
6720074	191291
6720089	191297
6720102	191289
6720108	191271
6720106	191255

Kartta s. 20

Langstet 2. Rakennuksen kivijalka. Kaakkoon.

11 KUSTAVI PARATTULANLAHTI

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: hautaus: röykkiö

Koordin: N: 6719 634 E: 194 589

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Inventointialueen itäosassa, kallion laella on kiviröykkiö. Röykkiön halkaisija on noin 1,5 x 3 metriä ja korkeus korkeimmillaan hieman yli 40 cm. Röykkiön ympärillä on muutamia kiviä, jotka ovat todennäköisesti peräisin röykkiöstä.

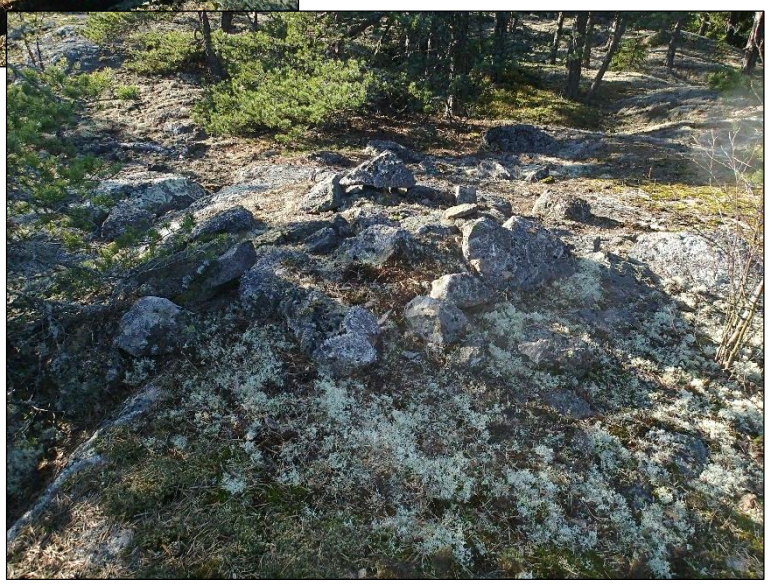
Ilman tarkempia tutkimuksia on röykkiö hankala ajoitettava. Vahvan jäkäläkerroksen perusteella röykkiön paikoillaan olevat kivet ovat olleet niillä sijoillaan pitkään. Korkeussijaintinsa puolesta (noin 22 m mpy) röykkiö voi ajoittua pronssikauteen.

Parattulanlahden muinaisjäännösrajaus:

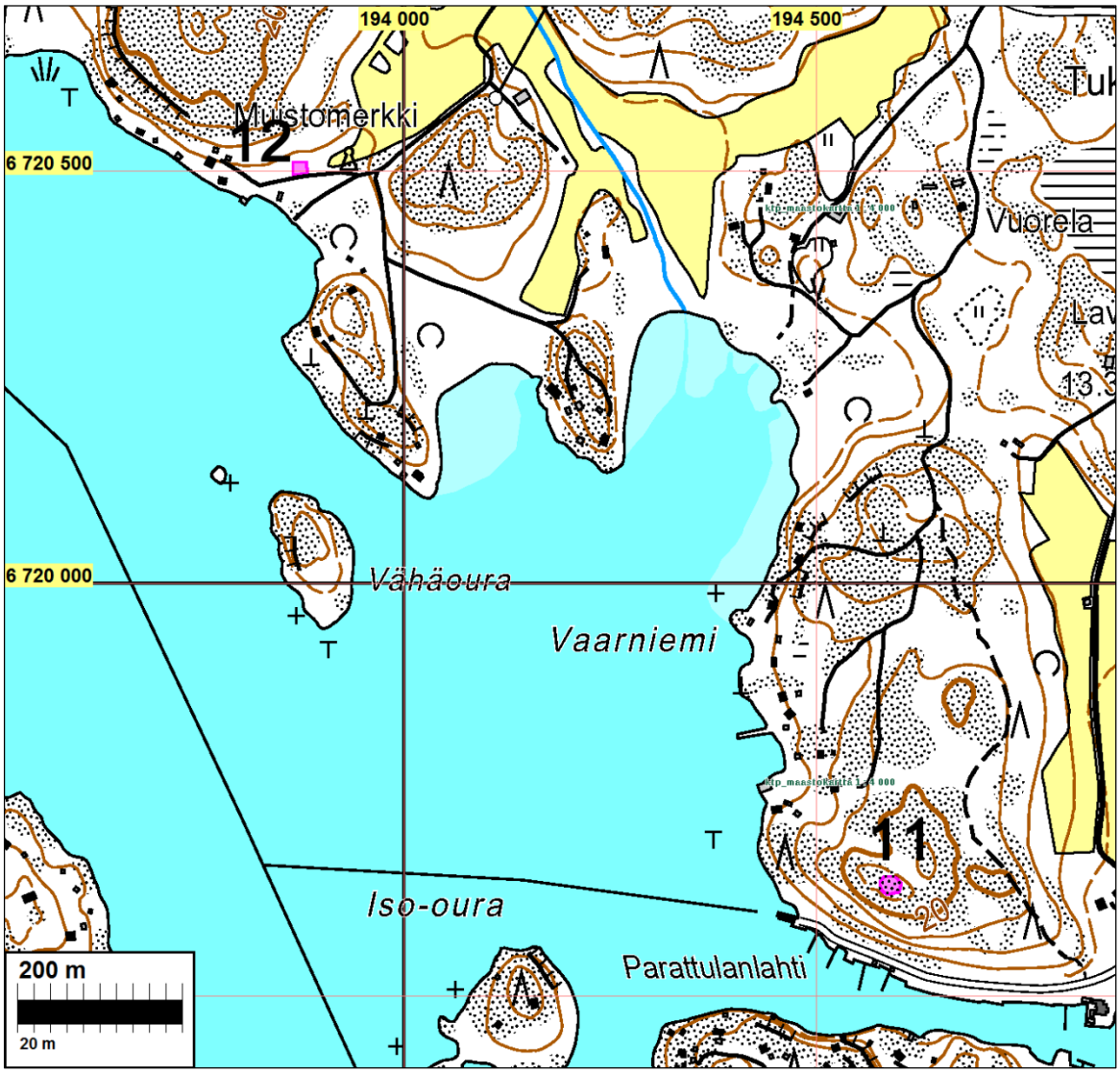
6719646	194583
6719637	194576
6719628	194579
6719623	194586
6719626	194600
6719636	194603
6719645	194596
6719646	194583

Parattulanlahden röykkiö. Itään.

Luoteeseen.

12 KUSTAVI FRIISILÄ

Mjtunnus:
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: sijoitus: kivirakenne

Koordin: N: 6720 503 E: 193 873

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Friisilän lounaispuolella, Isoluodon meritaistelun muistomerkistä noin 60 metriä länteen, sijaitsee kivetyn kellarin jäänteet. Kellarin koko on noin 2 x 4 metriä ja syvyys ylärinteen puolelta on hieman alle metri. Kolme kellarin seinistä on kivetyt ja sen suuaukko on auennut alarinteeseen, etelään.

Vanhojen karttojen mukaan kellarin kohdalla ei ole sijainnut rakennuksia. Ei ole täysin poissuljettua, että kellari liittyy Isoluodon meritaisteluun, vaikkei tästä todisteita inventoinnin yhteydessä saatu.

Friisilän muinaisjäännösrajaus:
6720511 193864
6720495 193865
6720497 193883
6720512 193881
6720511 193864

Kartta s. 23

Friisilä. Tien puoleiselta sivulta kivetyn kellarin jäänteet. Etelään.

Muut kohteet

13 KUSTAVI POHJAVUORI

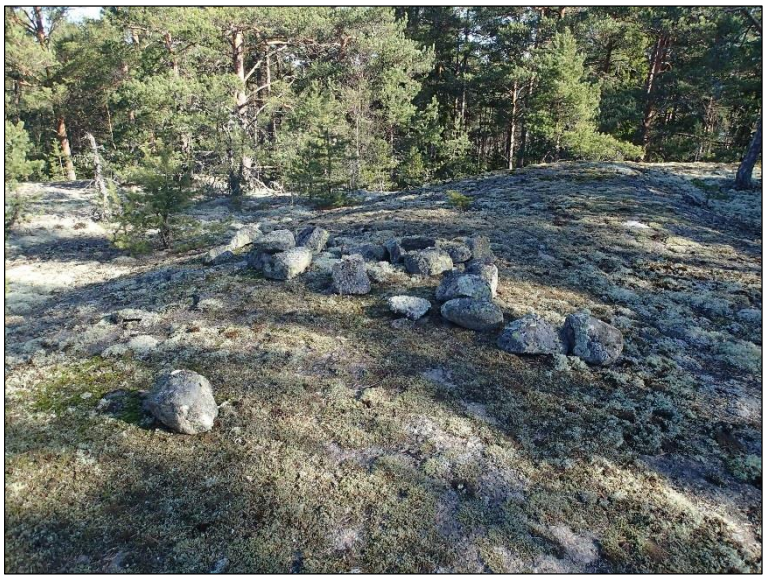
Mjtunnus:
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen: nykyaikainen
Laji: tunnistamaton: röykkiö

Koordin: N: 6721 253 E: 188 984

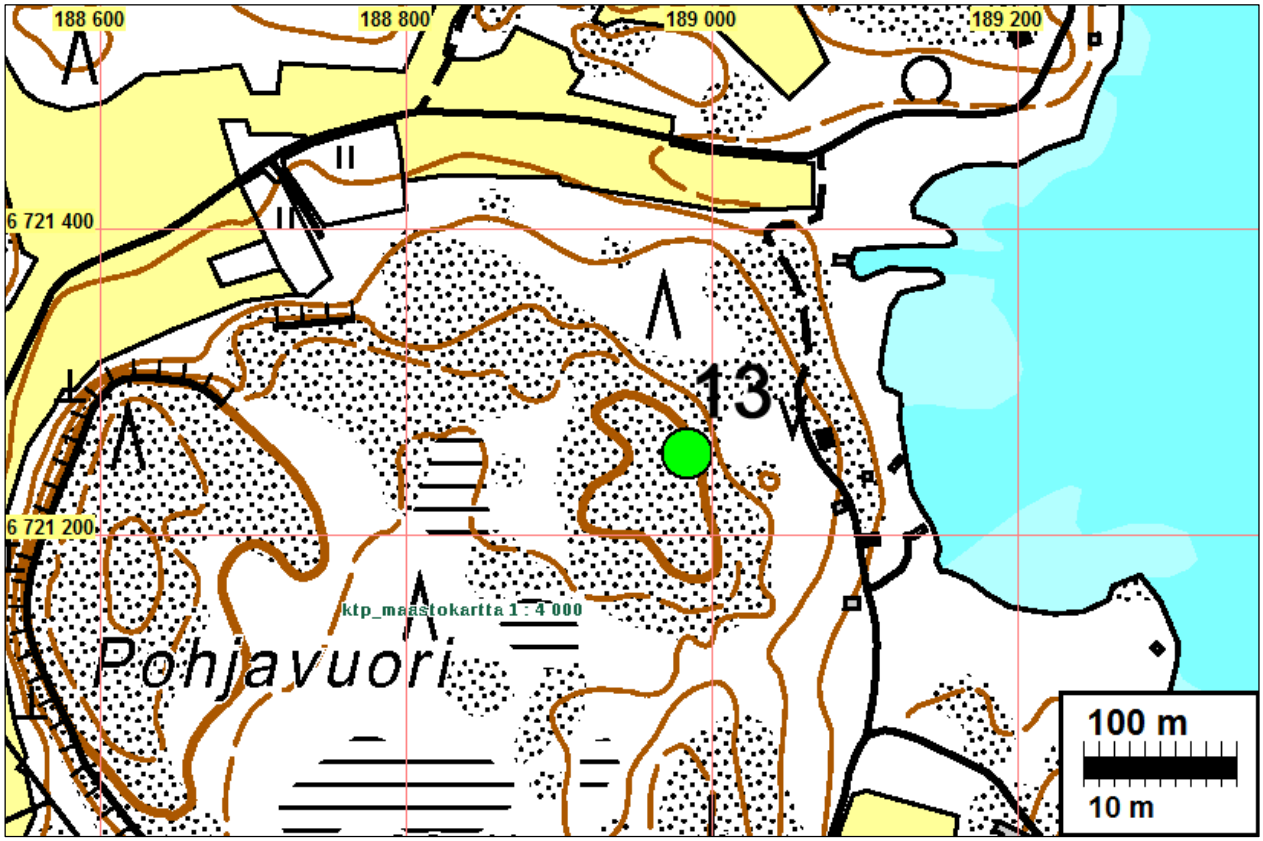
Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Koelsuun pohjoispuolella sijaitsevan Pohjavuoren koillislaidalta havaittiin epämääräinen röykkiö. Paljaan kallion päälle tehty, noin 1 x 2 metriä halkaisijaltaan oleva, röykkiö on hajonnut - hajotettu muutaman metrin säteelle, mutta sen "ydin" on edelleen hahmotettavissa.

Röykkiössä olevien kivien mitättömän sammal- ja jäläläkasvuston perusteella röykkiö ei ole vanha.

Pohjavuoren epämääräinen "kivilatomus". Itään.

4 KUSTAVI TUURKILINVUORI

Mjtunnus:
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen
Laji: muu: kummeli

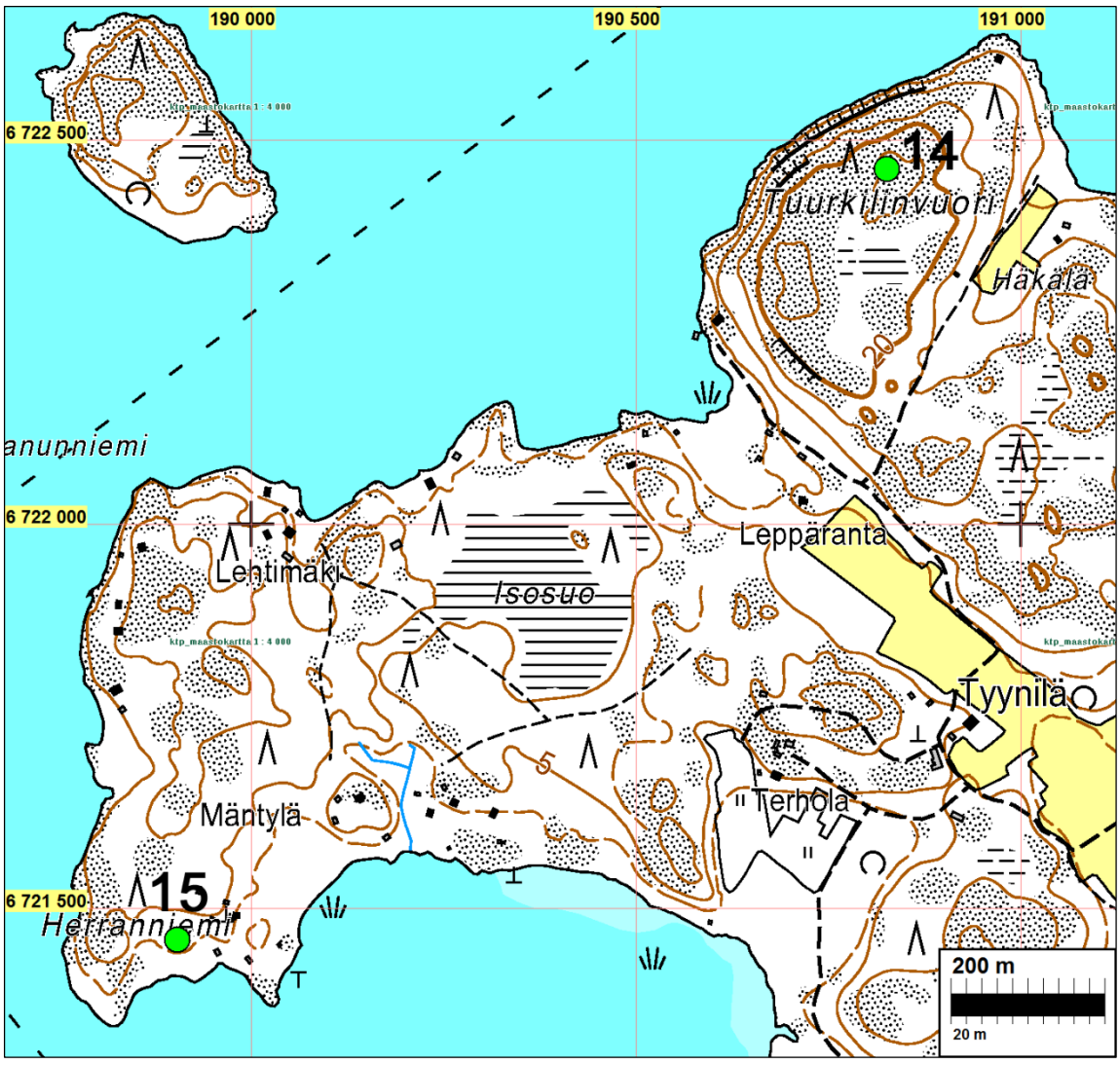
Koordin: N: 6722 462 E: 190 826

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Langstetin saaren pohjoisosassa, Tuurkilinvuoren korkeimmalla kohdalla sijaitsee kummeli. Kummeli on noin kaksi metriä korkea ja sen juuren halkaisija on noin 70 cm. Kummeli on aivan ilmeisesti nuorta tekoa, eikä se ole palvellut tai palvele varsinaisesti väylämerkkinä. Tämän havainnon jakoi myös paikalla toiminut paikallinen opas.

Tuurkilinvuoren ”kummeli”. Luoteeseen.

15 KUSTAVI HERRANNIEMI

Mjtunnus:
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen: uusiaika
Laji: muu: kiviaita

Koordin: N: 6721 459 E: 189 904

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Langstetin saaren pohjoisosan lounaisosassa on noin 16 metrin pituinen kiviaita, jonka keskellä on aukko. Kiviaita on ladottu löyhästi luonnonkivistä ja sen korkeus on korkeimmillaan noin 70 cm. Kiviaita on pohjois-etelä suuntainen ja liittynee paikalla olevan kesäasutuksen pihapiiriin, vaikkei osoitakaan hoidetun pihan länsilaitaa vaan sijaitsee hoidetusta pihasta hieman länteen.

Kartta s. 26

Herranniemen kivaidan eteläosaa. Etelään.

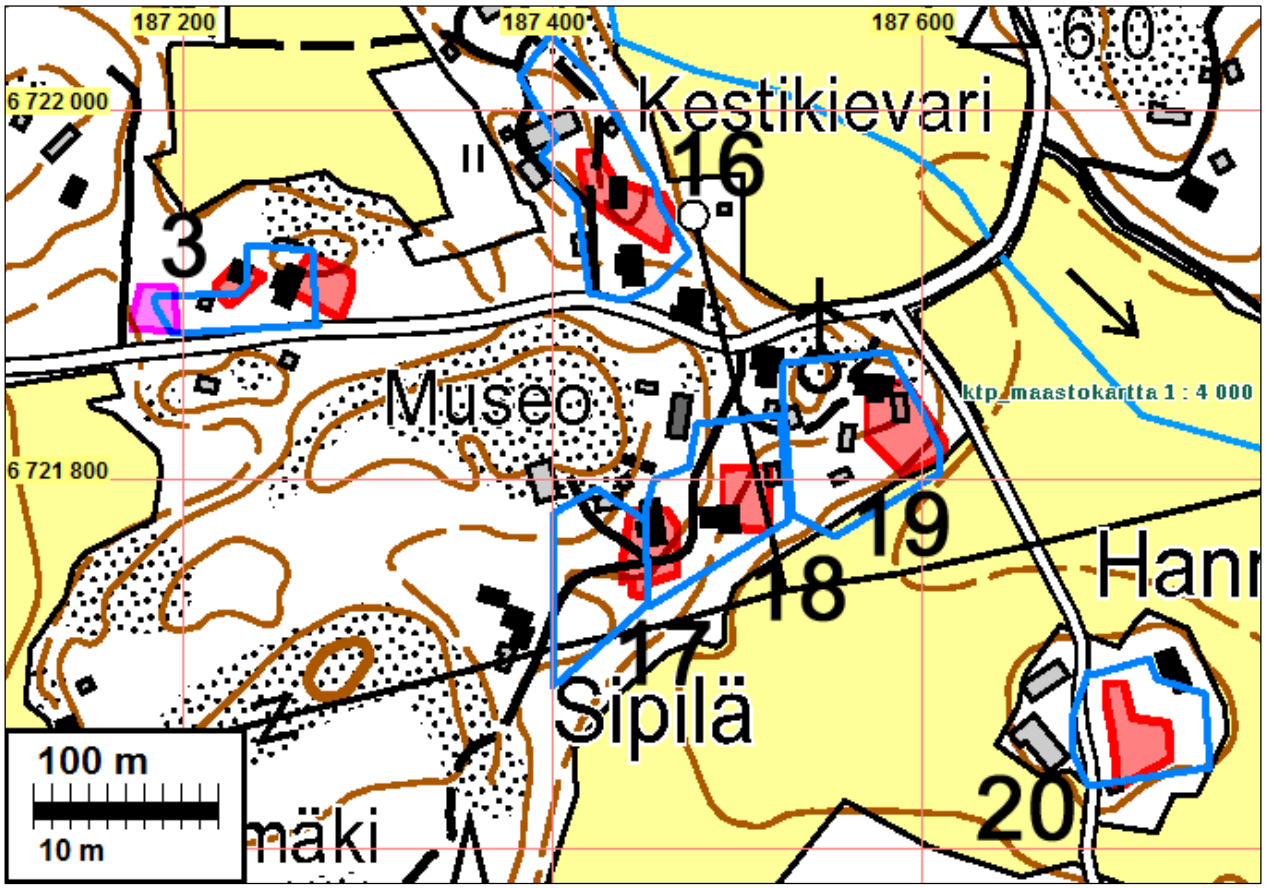
16 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA B

Mjtunnus:
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen: uusiaika
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6721 950 E: 187 439

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Etelä-Vartsalan kylän vanha tonttimaa B sijaitsee nykyisin täysin rakennetussa pihapiirissä. Vuoden 1793 isojakokartan ja vuoden 1863 pitäjänkartan mukaiset asemoinnit osuvat samaan kohtaan.

Muinaisjäännös (3) sinipunaisella. Punaisella isojakokartan tonttimaat ja sinisellä viivalla pitäjänkartan 1863 tonttimaat.

17 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA C

Mjtunnus:
Rauh.lk: Muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen: uusiaika
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6721 764 E: 187 454

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Etelä-Vartsalan kylän vanhat tontit C, D ja E sijaitsevat nykyisinkin asutuissa ja rakennetuissa pihapiireissä. Tonttien asemoinnissa käytetyt vuoden 1793 isojakokartta ja vuoden 1863 pitäjänkartta osoittavat tonttien sijainneen rinta rinnan Etelä-Vartsalan kylän keskiosassa.

Kartta s. 28

tontti C:n nykyistä rakennuskantaa. Etelään.

18 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA D

Mjtunnus:

Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)

Ajoitus: historiallinen: uusiaika
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6721 790 E: 187 506

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Etelä-Vartsalan kylän vanhat tontit C, D ja E sijaitsevat nykyisinkin asutuissa ja rakennetuissa pihapiireissä. Tonttien asemoinnissa käytetyt vuoden 1793 isojako-kartta ja vuoden 1863 pitäjänkartta osoittavat tonttien sijainneen rinta rinnan Etelä-Vartsalan kylän keskiosassa.

Kartta s. 28

Tontti D:n rakennettua keskiosaa kuvan etualalla olevien puiden takana. Kaakkoon.

19 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA E

Mjtunnus:
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen: uusiaika
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6721 827 E: 187 590

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Etelä-Vartsalan kylän vanhat tontit C, D ja E sijaitsevat nykyisinkin asutuissa ja rakennetuissa pihapiireissä. Tonttien asemoinnissa käytetyt vuoden 1793 isojakokartta ja vuoden 1863 pitäjänkartta osoittavat tonttien sijainneen rinta rinnan Etelä-Vartsalan kylän keskiosassa.

Kartta s. 28

Tontti E:n nykyistä pihamaata rinteessä. Luoteeseen.

20 KUSTAVI ETELÄ-VARTSALA F

Mjtunnus:
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen: uusiaika
Laji: asuinpaikka: kylätontti

Koordin: N: 6721 656 E: 187 719

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Etelä-Vartsalan kylän vanha tontti F sijaitsee isojakokartan (v. 1793) ja pitäjänkartan (v. 1863) asemointien perusteella nykyisinkin asutulla ja hoidetulla pihalla.

Kartta s. 28

Etelä-Vartsala, tontti F:n nykyistä rakennuskantaa. Itään.

21 KUSTAVI PETEKARI

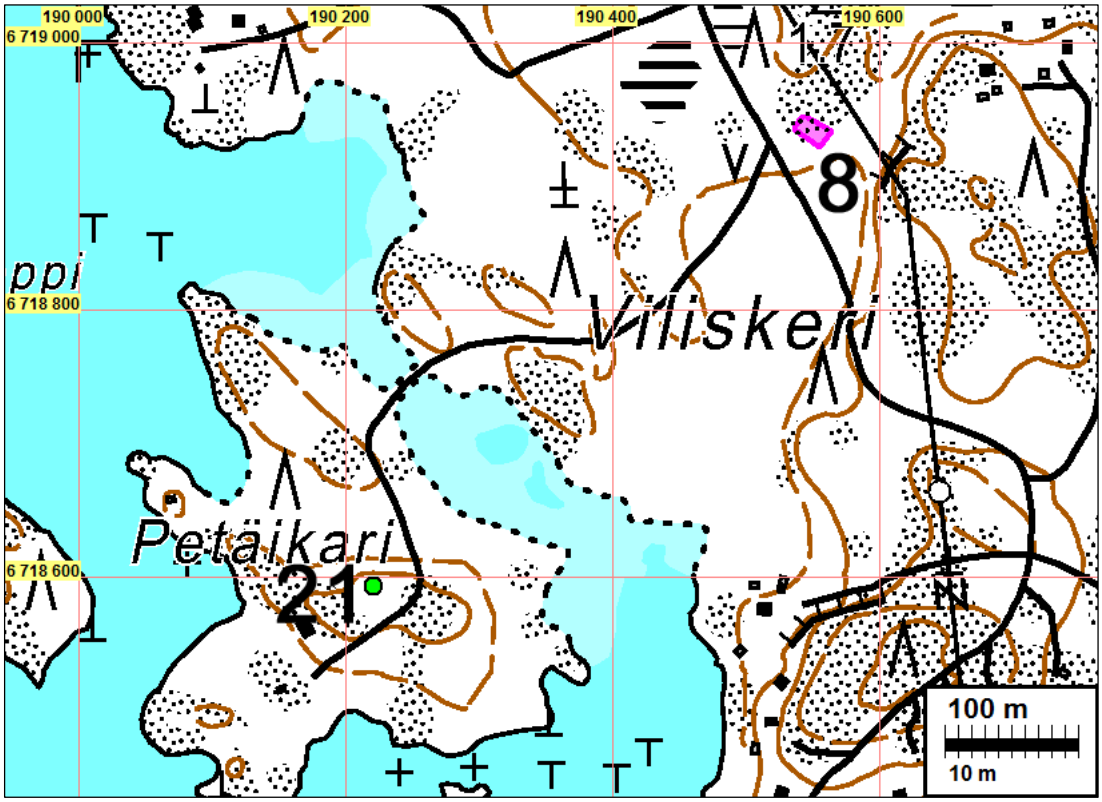
Mjtunnus: 304000001
Rauh.lk: muu kulttuuriperintökohde (ei suojelukohde)
Ajoitus: historiallinen
Laji: kivirakenteet: latomukset

Koordin: N: 6718 593 E: 190 221

Tutkijat: Tiainen 2015 inventointi

Sijainti: Muinaisjäännösrekisteri:
Kaksi kivijonoa laakealla avokalliolla, Petekarin l. Petäjäkarin korkeimmalla kohdalla. Selvempi pituudeltaan n. 75 m ja n. 2,5 m leveä ja kaaren muotoinen. Kivirivejä on 3 vierekkäin. Kiveyksessä on lounaispäässä n. 14-metrinen aukko, josta kulkee mökkitie. Samantapainen mutta epämääräisempi kivijono on kallion eteläpuolella. Kivijonojen funktioon epäselvä, mutta sijaintikorkeutensa perusteella ne eivät ole ainakaan historiallista aikaa vanhempia. Paikalta noin 2,5 km länteen Suulinniemessä on niin ikään latomuksia, mm. kivikehä sekä ilmeisesti rakennuksen pohjakiveyksiä.

Tiainen 2015: Ei uusia havaintoja.

Itään, epämääräistä kivikkoa.